తాపత్రయం

అ దృశ్య చిత్రకారుడెవరో తన కుంచెతో అలౌకికమైన వర్ణచిత్రాలను వేస్తున్నట్లుంది. ఆకాశం మీద సంధ్య.

కొన్ని క్షణాల్లో రాత్రి వస్తుందని కాదుగానీ, యింటికి పోవాలనీ, సినిమాకు అందుకోవాలనీ తహ తహ పడే నగరవాసులతో బాట రద్దీగా వుంది. అన్ని దిక్కులా సందడిగా ఉంది.

రివ్వున సైకిలు దిగిననన్ను చూస్తూనే అప్పన్న కిల్లీలు కడుతున్న వాడల్లా తలెత్తి చూసి "రాండి బాబూ! యిదుగో మీ కిల్లీయే కడుతున్నా" నన్నాడు.

"నాలుగు చార్‌మినార్ కొట్టవోయ్?"

"ఒక జింజరుకొట్టు.. జల్దీ పోవాలి!"

"అప్పన్నా మంచివాడివిగానీ. రెండు గోల్డుఫ్లేకులిచ్చి పద్దు రాసుకోబాబూ?"

"అదుగో... అదేనయ్యా అప్పన్నా నీతో గొడవ... కాస్త రాలనీ...జర్దాతో మేడలు కట్టవుగా!...

ఇట్లా వుంది అప్పన్న కొట్టు. మంచి రద్దీగా వుండే వేళ అదే! అప్పన్న అందరికీ సమాధానాలు, వస్తువులూ కలిపి యిస్తూనే నా కిళ్ళీ కడుతున్నాడు.

"కాస్త పిప్పరమెంటుపువ్వు వెయ్యి" - నేను చెప్పాను.

"ఓ... వేసేనుగా.. నాకు తెల్సు... మీ కిల్లీ స్పెషల్ - " అంటూనే కిల్లీ అందించేశాడు.

కిల్లీలో పిప్పరమెంటుపువ్వు. వుండదని నాకు తెలుసు. ఎందుకులే వాడితో తగాదా! వాడి పిల్లల తాపత్రయం వాడిది. "మరి యిలాటి చిన్నమెత్తు లాభాలే కదా వ్యాపారం అంతే" అనుకున్నాను!

"బాబూ ఒక్క కాని డబ్బిచ్చుకో... నీ కడుపుచల్లగా.. నీకు చక్కని చుక్క వస్తాది - "నులిమేసిన కాగితంలా ముడుతలు పడ్డమొహం ... ముగ్గు బుట్టలాంటి జుట్టు.. ఒక చేత కర్రా - కర్రలాంటి రెండోచెయ్యి జాచింది ముష్టిది.

అప్పుడే వెలిగిన మెర్క్యూరీ ట్యూబలైటు నైలాను కాంతులు దాని ముగ్గుబుట్ట తలలో

దోబూచులాడు కుంటున్నాయి.

"రోజూ యిదో వాడుక ఏమిటి అవ్వా? నాకు! నేనూ పేదవాణ్ణే..." అంటూ జేబులు తడుముకున్నాను.

అప్పన్న కొట్టుకేసి తిరిగాను. అప్పన్న ఆకులకు సున్నం రాస్తూనే.. "దానికాడ చిల్లరకేం కొదవ బాబూ! అయిదు రూపాయలకి కావాలంటే నయాపైసలు లెక్కెట్టిపోస్తది" - అన్నాడు అవసరం గుర్తించి...

"అప్పన్న బాబు మాటకేం గాని బాబయ్యా? కాని డబ్బు వొడెయ్యండి..." ప్రాధేయపడుతూ అంది ముసిల్ది.

"పాపం...ఏ వయస్సులో యిది ముష్టెత్తుకో వలసివచ్చింది? ఐనా అది ఎంత మందిని పోషించాలో? ఏమో? బహుశా పోలీసుల్ని తప్పించుకుతిరిగే పోకిరీ కొడుకూ... దారంటా వారంటా విటులను వెతుక్కునే చెడిపోయిన కూతురూ కన్నూ, కాలూలేని మనుమలు యేమో... ఎన్ని కాని డబ్బులయితే దాని అవసరం తీరుతుంది... ప్చ్ ప్చ్...

బాధ్యతలు ముష్టివాళ్ళకైనా తప్పవా? అసలవి బాధ్యతలేమిటి? అనుబంధాలు కాని, ఏమైతేనేం? నా చదువుకోసం నేను సైకిలు మీద ఆ వూళ్ళో రెండున్నర సంవత్సరాలుగా తిరుగుతున్నా.. ముసిల్ది రోజూ నన్ను పలకరిస్తుంది. రోజూ కాన్డబ్బు అడుక్కుంటుంది. ఒక్కరోజన్నా అబ్సెంట్ అవదు.

నిత్యమూ నాకు చక్కని చుక్క వస్తుందని జోశ్యం చెబుతుంది. నేనీ సంగతే శ్యామలతో అందామనుకుంటాను. " నీ గురించే రోజు ఆ ముష్టిది నాకు సోది చెబుతుంది. నీ అందంగురించే నాకు రోజూ ఆ ముష్టిది డబ్బులు తీసుకుని హామీ యిస్తుంది" - అని. కాని చెప్పలేకపోయాను. శ్యామల వేళాకోళం చేస్తుందని భయమా? ముసిల్దాని మీద ప్రేమా? ఎందుకో?

xxx

అప్పన్న దుకాణంమీద రద్దీ ఎప్పుడూ వుంటుంది కాని ఆవేళ లేదు. వాన కురుస్తున్నది. మొన్ననగా పట్టింది ముసురు, నిన్న ఆదివారం. ఇవాళ అప్పన్న కొట్టుమీద రద్దీ పల్చబడింది. రోడ్లు చితచితలాడుతున్నాయి. ఈదురుగాలి వీస్తున్నది.

అప్పన్న కొట్లో దీపం చుట్టూ ఒకటీ అరాగుడ్డి యీగలు వాలుతున్నాయి. అప్పన్న కొట్లో రేడియో వెచ్చని కుంపటిలా వెలుగుతూ, "ప్రేయురాలి కౌగిలికన్నా హాయియే లేదురా" అంటూ సన్నగా పాడుతున్నది. ముసల్ది కనపడలేదు. నాకేదో వెలితిగా వుంది.

ముసిల్ది పాపం "ఎన్నాళ్లయ్యిందో యిలా ముష్టెత్తుకొంటోంది.. ఏ చెట్టుకిందో ఉంటోంది" "రెండుసార్లు "పాపం" అన్న నామాటలు మాత్రం విన్నాడు అప్పన్న.

"అదేంటి? పాపం పాపం... అంటారు బాబూ మీరు? డబ్బును చూస్తే పాపం ఏంటి? చలి

ఏంటి? అది యిప్పుడేకదా నాకాడ చిల్లర యిచ్చి నోట్లుచ్చుకుపోయింది..." అప్పన్న మాటలవల్ల నాకు ఆశ్చర్యం ఎందుకు కలగాలో? అప్పన్న అది గమనించలేదు కాని యింత ముసురులోన్నూ ముసిల్దానికి రెస్టు తీసుకోడానికి అవకాశం లేదంటే నాకు జాలేసింది. అయినా "నోట్లా?" అన్నాను బైటికి.

"అవునండి... రోజుకది పది రూపాయలైనా ఆర్జిస్తుంది. నాకాడ ఆ చిల్లరంతా యిచ్చి నోట్లు తీసుకుంటుంది. అమ్మబాబో! పైసాకాడ దానంత పట్టు మరెవ్వరికీ లేదు."

అప్పన్న కిళ్ళీ కట్టి అందించి - "ఛీ ఏం ముసురో! బిజినెస్సు డల్లయిపోనాది." అన్నాడు బాధగా.

"బాబో ధర్మం... దిక్కుమాలిందాన్ని"-

ఆశ్చర్యం? రోజూ వచ్చే ముసిల్దే!... కుళ్ళు గోనెపట్టా కప్పుకుంది. అక్కడక్కడా కిరసనాయిలు డాగుల్లాగా దానిమీద మరకలున్నాయి....

ఇంత చలిలో వచ్చిన దాని అవస్థకి నాకు కోపం వచ్చింది.

"ఏయ్! ముసిలీ నీకు వానా. వరదా లేదు... కొంపాగోడూ లేదూ?... ఫో!" చీదరించుకున్నాను నేను దూరంగా జరిగి.

"కొంపేటినాయనా! నాలాంటి దిక్కు మాలినదానికి? అయన్నీ మీలాంటి మా రాజులకి, బక్కదాన్ని.. మీరోకానీ - అరో కానీ యిస్తే చాలు బాబూ?" - చలిజ్వరం వచ్చిందో.. చలికే వొణుకుతోందో...

పావలాకాసు పడేసి అక్కణ్నించి రిక్షా ఎక్కిపోయేను నేను. "చక్కని చుక్క వస్తది బాబూ నీకు " అన్న దాని సొణుగుడి వినీ విననట్లు వెళ్లిపోయేను

వాన వస్తే నా సైకిలు కూడా రాదు రోడ్డుమీదకి. బురద అంటే భయం నాకు. కాని యీ ముసిల్ది పాపం? అడుక్కొంటే కాని గడవదు కాబోలు దానికి... ఐనా మన దేశంలో యీ ముష్టి "వృత్తి" యిట్లా పెరుగుతోందేం? ఎందుకు... నన్ను యీ ముష్టి దాని ఆలోచనలు పీడలాగ ఆవహించి వదల కుండా వున్నాయి... ఎందుకో తెలియదు.

పాఠాలుచదువుకోవాలి... చాకలివాని దగ్గరకెళ్ళి బట్టలు తెచ్చుకోవాలి.... రాఘవతో "చెస్సా" డాలి... శ్యామల రేపు కాలేజీ కొస్తే ఆదివారం ప్రోగ్రాం మాట్లాడుకోవాలి. యివన్నీ ఆలోచనలే. ముసురుపడితే అన్నీ ఉత్త ఆలోచనలే అవుతాయిగాని ఈ ముసిలిదాని ఆలోచన ఎందుకూ నాకు?-

పది రూపాయలార్జిస్తుందా అది రోజుకి? దానినేం చేస్తుంది? (నా పరిశోధన మీద నాకు నమ్మకముంది)

"నాలాంటి మారాజుకా?యిల్లు? ఏదీ... మాతాతగారిదీ అద్దెకొంపే.... మా నాన్న గారు అంటే మేం మా వూళ్ళో వుంటున్నదీ, అద్దె కొంపే. దానికేం తెల్సు... దాని బ్రతుకే హాయి,ఉద్యోగస్తులకన్నా వ్యాపారస్తులు నయం.

xxx

వానాకాలం వెళ్లిపోయింది. శీతాకాలం వచ్చింది. అదీ వెళ్ళింది. అప్పన్నకొట్టు దగ్గరి ముసిల్ది ఎండిపోయిన అరటిడొప్పలా అవుతున్నది. కాలం దాని శరీరంమీద రాస్తున్న వయసు పద్దులు ముడుతలు ముడుతలుగా ఎక్కువవుతున్నాయి! కాలేజీలలో కోర్సులు ఎలాగో సాగుతున్నాయి.

అప్పన్న బాకీ అడిగేడు. "పద్దు చెల్లించరా బాబూ!" అన్నాడు.

నా మొహం కళా విహీనమైంది. "రేపు ఇస్తా అప్పన్నా!" అన్నాను... నా దగ్గర పావలావుంది. నా ఫ్రెండు రాఘవేంద్రరావు పాతికకు తక్కువకాకుండా. ఏభయికి ఎక్కువ కాకుండా చూస్తా రూముకి రమ్మన్నాడు. ఆ అప్పు చెయ్యాలి. ఈ అప్పు తీర్చాలి.

ముసిల్ది మాత్రం మరింత ముసిలిగా "బాబూ" అన్నది. "ఎందుకూ?"అన్నాను నేను. "ఇంకెందుకు?...నీ పెళ్ళాం చక్కని సుక్కవ్వాలని నేను భగమంతుణ్ణి ప్రార్థించొద్దేంటి?" నవ్వింది బొక్కి పళ్ళతో డొక్కు దవడలూగుతూవుంటే, గాజుకాయల్లాంటి కళ్ళు కదిపి.

"ఏడిశావ్!" అని నా మామూలు పడేశాను నేను...

"నాకు ఫస్టుక్లాసు రావాలని అడుగు దేవుణ్ణి" ఈ మాటలుమాత్రం లోపలే అనుకున్నాను. దాని ఆశీర్వాదంమీద ఆశ ఎందుకు నాకు?...

మర్నాడు అప్పు దొరికింది? రాఘవేంద్ర రావు మంచివాడు. అప్పు తీర్చాలని మిట్ట మధ్యాహ్నం యింటర్‌వెల్‌లోనే బయలు దేరాను అప్పన్న కొట్టుకి.

అప్పన్న బాకీ చెల్లుబెట్టుకొని ప్రసన్నంగా పిప్పరమెంటుపువ్వు. ఏలకులు అవీ దట్టించి మరీ కిళ్ళీ కడుతున్నాడు.

"అదుగోనయ్యా దీని తస్సదియ్యా ముసల్దానికి అంతదూరం చూపెట్లా ఆనతాదో.. గాని.. చూసిందంటేచాలు మిమ్మల్ని, గద్దలాగొచ్చి వాల్తాది." అప్పన్న మాటలకి గభిక్కున నేను రోడ్డుమీదికి చూశాను.

ముసలమ్మ కఱ్ఱ సాయంతో అటువేపు పేవుమెంటు మీద నుంచి దిగి, అప్పన్న దుకాణంకేసి వస్తున్నది. అదే క్షణంలో అటు మలుపులో లారీ హారన్, యిటునుంచి బస్సూ హారన్ వేసేయి.

నేను ముసిలిదానిగురించి ఆగేటంతటి మూర్ఖుణ్ణి కాను. అవకాశమయితే దాటేద్దామన్నట్లు. చెంగున (ఒకచేత కిల్లీ నోటకుక్కుతూనే)... సైకిలుమీద కెగిరిపోయేను. లారీ వచ్చింది కుడివేపుకి.

ముష్టిదానిది తప్పేకానీ, లారీల కది అలవాటుకూడాను. ఒక స్కూటర్ నన్ను ఢీకొనవల్సినదే... లేకపోతే అదే లారీ క్రిందికి దూరిపోతుంది. కాని లారీ, బస్సు, స్కూటరూ మూడు వాహనాల మధ్యకి మూడుకాళ్ళ ముసిల్ది వచ్చేసింది!

"బాబయ్యా" - లారీ వెంట్రుకవాసిలో తప్పింది. కానీ ముసల్దాని కఱ్ఱ పడిపోయింది, దాని మడ్‌గార్డ్ తగిలి, నాకు ఏం చేయాలో తోచలేదు. హేండిల్‌బారుగిర్రున తిరిగింది. నన్ను ఢీకోవాల్సిన

స్కూటర్ తప్పించుకొని కర్రకోసం వంగిన ముసిల్దాన్ని మట్టేసింది!

"అమ్మో! భగమం..." అంతే ముసల్దాని స్పృహపోయి ఉంటుంది.

నా నాలిక్కర్చుకుంది. నోటంట తాంబూలం పండినట్లు చిక్కని నెత్తురు కారి పోతున్నది! స్కూటర్ మీద కూడా యువకుడే ఉన్నాడు... కోటుతో సహా తడిసిపోయేడు అతగాడు. జనం గుమిగూడే లోపున మాకు నోరు పెగల్లేదు.

ఆయాసంతో వగర్చి లేచాను. స్కూటర్‌వాలా పారిపోవడం చేతగాక 'అరె! అరె! డాక్టర్! యిక్కడెవరేనా డాక్టర్" అంటున్నాడు నాలిక తెగినట్లుంది అతని ఉచ్చారణకూడా అదోలావుంది.

ఇంతకీ లారీ పారి పోయింది. జనం లారీల దూకుడు గురించి, ధైర్జన్య ధోరణిగురించి చర్చించుకుంటున్నారు.

నేను సైకిలు అలాగే వదిలి అంబులెన్సుకి ఫోన్ చేసేను. (అది వెంటనే వొస్తుంది అని నమ్మకం ఉండి కాదు...)

స్కూటర్‌వాలా అంటున్నాడు.. "పాపం లారీకింద పడిపోయింది. అసలు దీన్ని రక్షించగలమనే భ్రవతో మేం ఇద్దరంకూడా తుక్కుతుక్కు అయిపోదుము"

"అదేమయ్యా! నీ బండికిందకదూ.. పడతా" అన్నాడు ఒకడు స్కూటరిస్ట్‌తో

"పాపం! అస్పత్రిలో మొదట చేర్పిద్దాం ఉండండి" అన్నాను నేను.

అప్పన్న బడ్డీలోనుంచి తొంగిచూసి.. "లాభంలేదుబాబు! ముసిల్దాయికి.. నూకలు నిండుకున్నాయి" అన్నాడు.

ఒకరు జెట్కాను పిలిచేరు. నలుగురు నెత్తురుతో తడిపిన ముసిలిదాన్ని అందులో పారేశారు.

"ఇస్తారులే! యీ పెద్దమనుషులు అయిదు రూపాయలు" హామీయిచ్చాడు జటకావాడికి ఆవారా వృత్తిలో ఉంటున్న 'బుష్‌కోటు' ఒకడు నన్ను "నేరస్తుడి"లా చూస్తూ.

నేను స్కూటర్ వాలా మొహం చూసేను!

అతగాడుదీనంగా నా మొహంలోకి చూశాడు. మా ఇద్దరినీ దారుణమైన ప్రమాదానికి గురి అయిన ముసలిదాని ప్రాణాలను తీసిన హంతకులమన్నట్లు జనం చూశారు.

"సరే!... ఆ లారీ దొరక్కపోదు.. నేను రిపోర్టు యిస్తానన్నాడు" స్కూటర్‌వాలా.

తన ప్రాణం తనకి తీపికదా!

ఎందుకో తెలీదుకాని, "అదేమయ్యా! నీ స్కూటర్ మట్టేసింది కదూ..." అన్న మాటలు రానేలేదు. నా నోటివెంట.

"అసలు దాని తలకాయ రోడ్డు మీది రాయికి తగిలి కన్నం పడింది. 'పాపం!

బ్రతుకుతుందంటారా?" అన్న - స్కూటర్ వాలా మొహమంతా చెమటలు పోసేయి. అట్లా మాట్లాడుతూనే వున్నాడు దారిపొడుగునా.

నాకు ముసిల్ది రక్తంలో తడిసి ముద్దయిన ముసిల్ది - ఆకుపచ్చగా - పసుపుపచ్చగా.. తెల్లగా ఎండలో... నల్లగా రకరకాలుగా అగుపిస్తోంది! కళ్ళుతిరుగుతున్నాయి!

×××

ముసిల్ది బ్రతికితే...? ముసిల్ది చస్తే?... ఏమో!... మేం యిద్దరం. యివతల లోపల మా పెళ్ళాలు పురిటి నొప్పులు పడుతూవుంటే ఆందోళన పడుతున్నట్లు కూర్చున్నాం. ఎందుకు?

నా సైకిల్ క్రిందపడ్డా మనిషి చావదు. ఏమో ముసిల్దాని ప్రాణం.. కొడిగట్టి ఆరిపోతూ వున్న దీపం... సైకిల్ క్రింద పడ్డా చచ్చేదేమో! కాని అది నా నాకాన్నడబ్బులకోసం.. యీ దారుణమైన ప్రమాదానికి గురైంది. ఇక స్కూటర్‌వాలా... తన చక్రాల క్రింద పడలేదని బుకాయించేడు, అందుకు సాక్ష్యం నన్ను నిలబెట్టాడుకూడాను. నాకు తెలుసు. అతగాడికి తెలుసు..... కాని ఎరికీ తెలియదు. ముసిల్ది బ్రతుకుతుందని నా ఆశ.... ఎందుకు బ్రతకాలి.. ఏమో!... అది బ్రతికితే చాలు అదే పదివేలు' ' అనుకున్నాను.

"ముసిల్ది... యీ పాటికి..." అతగాడి మాటల మధ్యనే ఒక నర్సు వచ్చింది లోపల్నుంచి మాటల "చావా"లని కాబోలు స్కూటర్‌వాలా ఆశ.

బ్రతుకదు సార్.. ఒక్కసారి ప్లీజ్." అంటూ మమ్మల్ని లోపలికి రమ్మని సైగచేసింది నర్సు.

"ఇంపాజిబుల్" డాక్టరంటున్నాడు.

"కాని తెలివొచ్చింది..."" నర్సు చెప్పింది.

"అదే ఆశ్చర్యం... దాని వస్తువేదో అత్యంత ప్రాణపదిలమైనది దానికావాలి..." పాపం... ఆశ!... తపన!! అలాంటిదీ.. ఐ డోంట్ థింక్ యూ బిలాంగ్ టు హెర్." అడిగాడు మమ్మల్ని డాక్టర్.

డాక్టరు మాటలకి మేమిద్దరం తక్షణం - "అదో ముష్టిది పాపం" అన్నాం "లారీక్రింద పడ్డది' ' అన్నాం. కోరస్‌గా ...

"బా.బ.య్యా నాకా. యి... తం. నో.టు. నా...నా..."ఎండి వొరుగైపోయిన దాని నరాల్లో అంతా నెత్తురే...? కాని అంతా ప్రవహించిపోయింది యిక ఆశ... చివరి శ్వాస. అదే వుంది.

"కాని ఆ నోటు ఏమిటి?"

"బహుశా. పదో ఐదో నోటు అయ్యుంటుంది. ముసల్దానికి బ్యాంకా? యినప్పెట్టా.. బొడ్డులో వుందేమో!..." అన్నాను నేను.

"నో సర్! ఏమీలేదు..." అప్పటికే వెతికింది కాబోలు నర్సు చెప్పింది.

నేను ఐదు కాయితం వొకటి - అప్పుచేసిన అయిదు రూపాయల కాయితం ఒకటి నా జేబులో నించి తీశాను. ముసిల్ది ప్రాణాలతో పోరాడుతున్నది... ఆశతో తన నోటు కోసం మృత్యువుతో కుస్తీ

పడుతున్నది. ఆ కాయితం వంగి. సగం కళ్ళు మూసుకునే - ఆ నెత్తురు కండను చూడలేక దాని కనుల ముందు ఉంచి - "అవ్వా! నీ నోటు" అంటూ యిటూఅటూ వూపేను.

ముసిల్దానికి నిద్ర తెలివి వచ్చినట్లయింది. దాని కళ్లు వెలిగించిన దీపాల్లా విడ్డాయి కాని నోటును తడుముకుందికి దాని చేతులు లేవలేదు. ఐదు కాయితం అట్టేచూసి, కాదన్నట్టు తల తిప్పేసింది.

"బాబయ్యా! నా.. కాయితం..." మళ్లీ ఎగశ్వాసలో అంటున్నది!

నర్సుకొచ్చింది సమయస్ఫూర్తి! ఒక 'కాయితం మడత తెచ్చి దాని చేతిలో వుంచి "ఏయ్! ముసిలీ! అదేనా? నీ కాయితం." అన్నది.

నిస్సత్తువుగా దాని అరచెయ్యి ముడుచుకుంది. కాయితం చేతితో తడుముకుంది.. ఏదో నమ్మకం కుదిరిందల్లే వుంది - అంతే.. ఆ చెయ్యి బిగిసిపోయింది.

"నా ప్రాణం.. నా షేనం... కాయితం.." అన్న ముసిల్ది యిక ముసిల్ది కాదు.. కళేబరం.. ఒట్టి కట్టె...

మిగతా అంతా మామూలే.. చావులన్నీ ఒకటే.. పోతే దిక్కుమాలిన ఈ చావుకి, మిగిలిన చావులకీ జరిగే అంత్యక్రియల్లో తేడావుంది-

నేను స్కూటర్ వాలా, చాలా విచారించేం.

పోలీసులొచ్చేరు. లారీ వాణ్ణి పోలీసులదగ్గర తిట్టేం.

ఎందుకు?.. ఆత్మ రక్షణ కోసం...

స్కూటర్ వాలా నేను వెళ్ళే దిక్కుకి అభిముఖంగా తన స్కూటర్ త్రిప్పి... "థాంక్స్ సార్!...పాపం ముసిల్ది సుఖపడిం"'దన్నాడు... మరో క్షణంలో మాయమయ్యాడు ఎందుకు? థాంక్స్... నాకెందుకు..? ఛీ! ఛీ! నేను హంతకుణ్ని... పాపాత్ముణ్ని!

నేను సైకిల్‌కోసం అప్పన్న కొట్టుదగ్గిరికి వెళ్ళాను... ఎందుకో తెలియదు అక్కడ అప్పన్న అన్నాడు.. "ఏం బాబూ! జెండా ఎత్తేసిందా?" ముసిల్దాయి? అని.

నేను ముసిల్ది పడ్డ జాగాలో నెత్తురు మరకల్నిచూస్తున్నాను.

"ఎందుకు బాబూ! రోజూ ఏదో ఒకటి జరగాల్సిందే.. యిలాంటియి మననకి అలవాటే" నన్నాడు - నేనడగని కిల్లీ నా కోసం కడుతూ అప్పన్న.

కాయితం.. నోటు.. ముసిల్ది చెప్పినదాని ప్రాణం..."చూడు అప్పన్నా!! దాని కాయితం కాని దొరికిందా?" అన్నాను. అదే నా అన్వేషణ.

"అదేంటి బాబూ?" అప్పన్న ఉలిక్కిపడ్డాడు. "కాయితంఅంటే" అన్నాడు ఆశ్చర్యపడకుండా. నేను వెతుకుతూనే అంతా చెప్పేను.

"అదా!" నవ్వేసేడు అప్పన్న..." అది ప్రాంసరీ నోటయ్యుంటుందిలే బాబూ!" అన్నాడు.

"ఏం నోటు?"

"ఇంకేం నోటుబాబూ ముసిల్ది ఐదువందల రూపాయలొకడికి అప్పిచ్చింది... ప్రాంసరీ నోటురాయించినాది"

నేను కొయ్యబారిపోయినట్లయ్యాను. నా చెవులను నేనే నమ్మలేకపోయాను.

"అప్పా?" ప్రాంసరీనోటుమీదా?"

"పాపం! కానీ, కానీ, కూడెట్టింది... పిచ్చి ముండ! అప్పన్న దేవుడిపటం కేసి చూసి "అంతా ఆ భగవంతుడి మాయ - " అన్నాడు లెంపలేసుకుని.

"ఎవరికిచ్చిందప్పన్నా?...."

"ఎవరికైతే ఎందుకు బాబూ యిక.. ఎవరికో ఋణముండి పోయిచ్చినాది. పోయింది" అంటూ అప్పన్న నా కుతూహలాన్ని గమనించడం మొదలుపెట్టేడు...

"నేను.. నేను...."

"ఏం చేస్తారుబాబూ?"

"ఉఁహూ.. కాలేజీకి వెళ్ళాలి..." సైకిలెక్కిపోయాను.

అప్పన్న నవ్వేడు.

అప్పన్న నవ్వు నా చెవుల్లో వికటంగా ధ్వనించింది.. దానికర్థం ఏమిటా?అని ఆలోచించాను.

ముసిలిదాని ప్రాణం.. దానినోటు.. ఏమిటీ.? నోటు.. ఎందుకు? .. అన్నిప్రశ్నలే మిగిలిపోయేయి! డబ్బుకీ, మనిషికీ యీ లంకె ఎందుకు? కడుపు కట్టుకుని, హీనమానాలకి గురై, చీమల్లా దాచి పాముల పాల్జేసే యీ యాతన ఆ ముసిల్దానికెందుకు?

మా రాఘవరావు అగుపించాడు.. "ఏం రా? బాబూ? క్లాసుకి రాలేదు. అప్పుచేసి పప్పు కూడూ అన్నట్లే ...చలో! సినిమాకని. పోయేవనుకున్నా..." అన్నాడు.

"లేదోయ్! అంత భయం ఎందుకోయ్‌నీకు? నీ అప్పు ఏగేస్తాననా?" నవ్వుతూ అడిగేను.

"ఎందుకూ?"... అంటావేం? డబ్బు యిచ్చుకున్నవాడ్ని నాయనా! ... అప్పు తీసుకున్న వాడికేం మజాగా వుంటుంది.... కాని యిచ్చినవాడికి?...?" రాఘవరావన్నాడు.

నేను నవ్వేను. నాకు ముసిల్దాని చివరి చూపు జ్ఞాపకానికొచ్చింది.

నా ఈ నవ్వుకూడా అచ్చం యిందాకల నా చెవులబడిన అప్పన్న నవ్వులాగే వుంది - అనిపించింది నాకు.

(1959 భారతి)